

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Øvingsforelesning 5 (del 1/2)

TDT4100 Objektorientert programmering

23.02.2024

Oskar Brandsæter Vik

Undervisningsassistent, TDT4100

oskarbv@stud.ntnu.no

Agenda

- Repetisjon av Interface
- Introduksjon til øving 5
- Comparator, Comparable
- Iterator, Iterable

Interface / grensesnitt

Introduksjon og teori

Begrepsavklaring

- I dag skal vi kun prate om det som heter **grensesnitt og interfaces** (og disse to begrepene er de samme, bare på norsk og engelsk) og **ikke** brukergrensesnitt
- Jeg kommer til å bruke begrepet **interface** om det som vi gjennomgår i dag for å unngå potensiell forvirring
- **Bruker grensesnitt** er et helt separat begrep og omhandler grafiske elementer (eks. JavaFX), og har lite med det vi snakker om i dag å gjøre

Interface: litt repetisjon

- Et interface er en referansetype i Java som består av en samling av **abstrakte metoder**. Klasser kan **implementere** interface, og derav **arve** de abstrakte metodene til interfacet.
- En **abstrakt metode** er en metode uten kropp, som vil si at den ikke er implementert ennå. Merk hvordan metoden nedenfor slutter med semikolon:

```
public void metodeSomErFellesForAlleUndertyper();
```

- Dette er nyttig fordi det lar oss definere en **struktur / et sett med regler** for klassene som implementerer interfacet. Alle klassene som implementerer interfacet må **også implementere interfacets metoder**.

Interface vs. klasser

Et **interface** har en del fellestrekk med en klasse, men det er også en del svært **viktige forskjeller**:

- Et interface kan **ikke** ha felter (med unntak av *statiske* felter)
- Alle metodene i et interface er **abstrakte** (ingen innhold)
- Alle metoder definert i et interface er automatisk **public**

Vi har **ingen konstruktør** i interface

- **Alle** felter (variabler) som defineres i et interface er **automatisk**
public static final

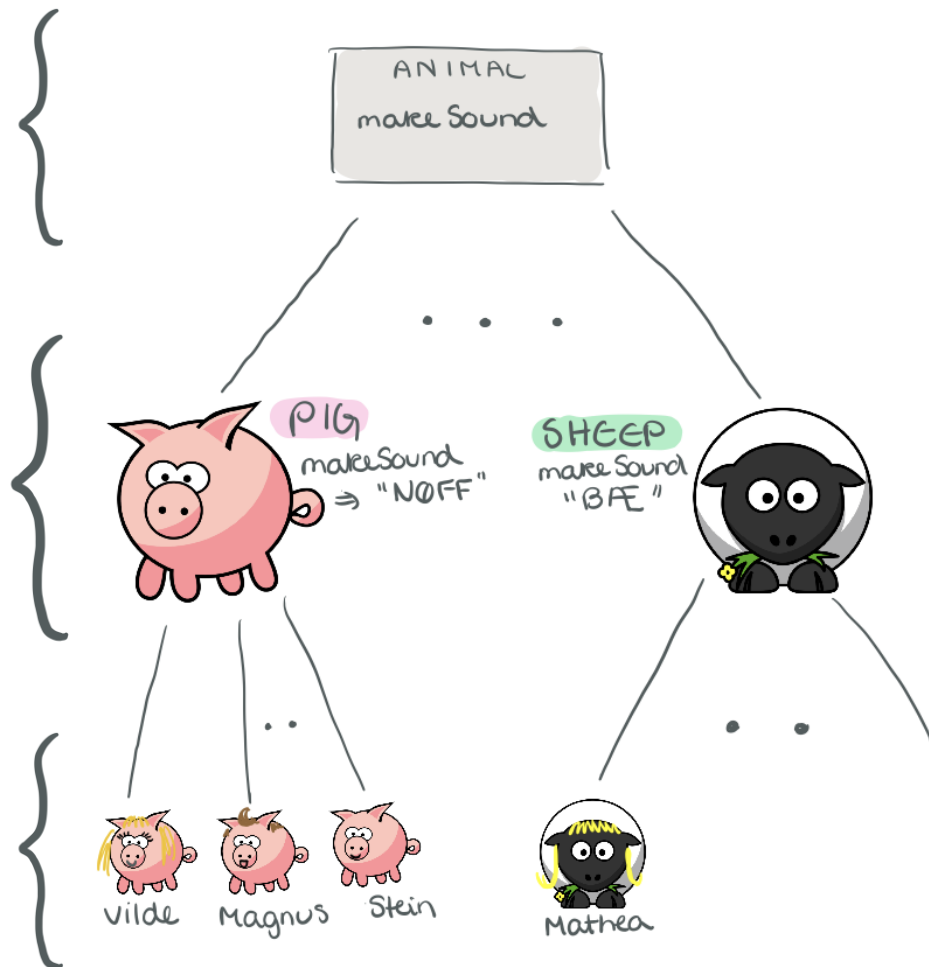
Forskjellige typer interfaces

- Det finnes allerede **forhåndsdefinerte interfaces** i Java, som for eksempel **Comparable** og **Iterable**. Dette er nyttig når man vil lage klasser som skal ha en spesifikk funksjonalitet, som i dette tilfellet er å sammenligne eller iterere gjennom objekter.
- Man kan også **lage sine egne interface** dersom man har lyst til å spesifisere en **struktur for funksjonaliteten** til en eller flere klasser på egenhånd.
- I dag og neste uke skal vi se på eksempler av begge deler.

Animal-interfacet sier at et objekt som **implementerer** Animal **må** ha en makeSound-metode som returnerer en streng. Dette gir en viss struktur (og forutsigbarhet) til objekter som implementerer Animal.

Klassene Pig og Sheep implementerer interfacet og må derfor også definere en makeSound()-funksjon. Merk at denne ikke er lik for de to klassene.

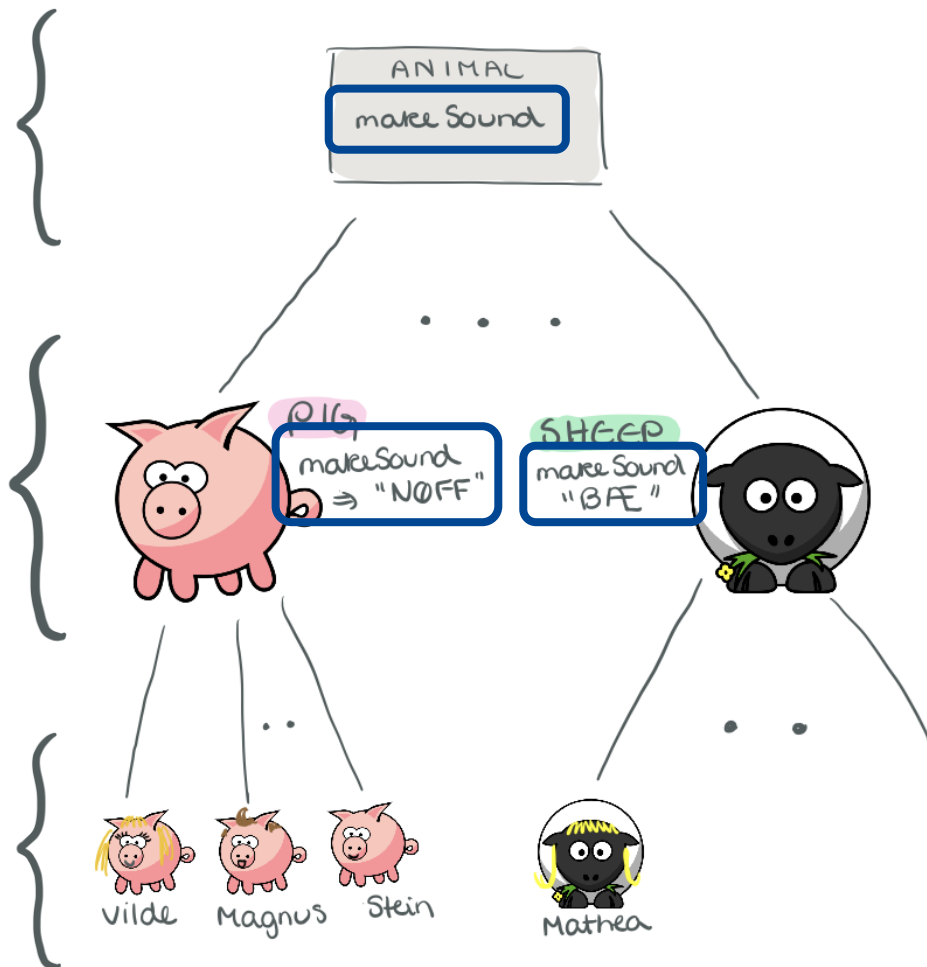
Instanser av klassene er som dere er kjent med tidligere, spesifikke objekter som opprettes vha. New.

Animal-interfacet sier at et objekt som **implementerer** Animal **må** ha en makeSound-metode som returnerer en streng. Dette gir en viss struktur (og forutsigbarhet) til objekter som implementerer Animal.

Klassene Pig og Sheep implementerer interfacet og må derfor også definere en makeSound()-funksjon. Merk at denne ikke er lik for de to klassene.

Instanser av klassene er som dere er kjent med tidligere, spesifikke objekter som opprettes vha. New.

Interface

- I Java er et interface en **type** som deklarerer metoder, men ikke tilbyr implementasjon av metodene [**Horstmann**]
- Det reserverte nøkkelordet **implements** brukes for å indikere at en klasse implementerer et interface
- Hva sier et interface om klassene som implementerer de?
  - *“Dette er **metodene** jeg tilbyr som er **public**”*

Eksempel

Vi ekstraherer et interface
fra Person-klassen

```
public class Person {  
  
    private String name;  
    private int age;  
  
    public Person(String name, int age) {  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
    }  
  
    public String getName() {  
        return this.name;  
    }  
  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
}
```

Eksempel

Vi ekstraherer et interface
fra Person-klassen

```
public class Person {  
  
    private String name;  
    private int age;  
  
    public Person(String name, int age) {  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
    }  
  
    public String getName() {  
        return this.name;  
    }  
  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
}
```

Eksempel

Vi ekstraherer et interface
fra Person-klassen

```
public interface NamedObject {  
  
    public String getName();  
  
    public void setName(String name);  
  
}
```

```
public class Person {  
  
    private String name;  
    private int age;  
  
    public Person(String name, int age) {  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
    }  
  
    public String getName() {  
        return this.name;  
    }  
  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
  
}
```

Eksempel

Vi ekstraherer et interface
fra Person-klassen

```
public interface NamedObject {  
  
    public String getName();  
  
    public void setName(String name);  
  
}
```

```
public class Person implements NamedObject {  
  
    private String name;  
    private int age;  
  
    public Person(String name, int age) {  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
    }  
  
    public String getName() {  
        return this.name;  
    }  
  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
  
}
```

Eksempel

Vi ekstraherer et interface
fra Person-klassen

```
public interface NamedObject {  
    public String getName();  
    public void setName(String name);  
}
```

```
public class Person implements NamedObject {  
    private String name;  
    private int age;  
  
    public Person(String name, int age) {  
        this.name = name;  
        this.age = age;  
    }  
  
    public String getName() {  
        return this.name;  
    }  
  
    public void setName(String name) {  
        this.name = name;  
    }  
}
```

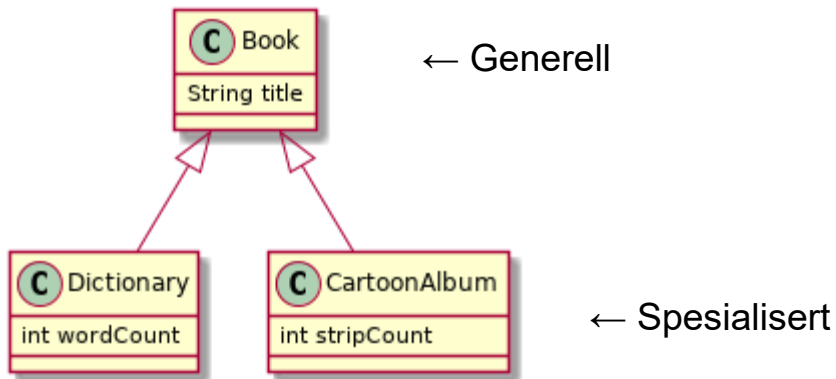
Noen viktige moment

- Merk at alle metodene er “tomme” (abstrakte)
- Vi har heller ikke definert noen felter her, men vi kunne lagt ved noen **statiske** felter her (som også må være **public** og **final**)
- Alle metodene definert i et interface må defineres når en klasse implementerer interfacet

```
public interface NamedObject {  
  
    public String getName();  
  
    public void setName(String name);  
  
}
```

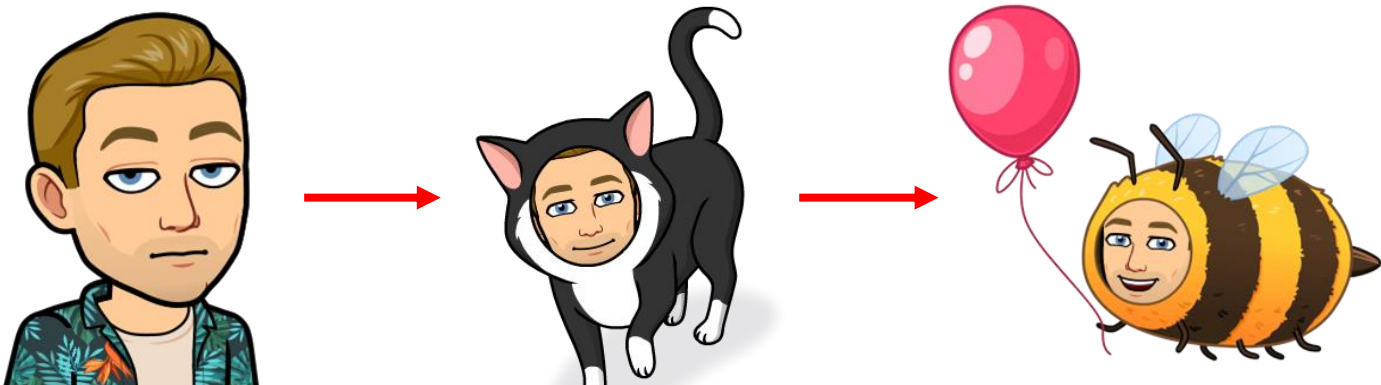
Arv

- Objekter av forskjellige typer i java struktureres i et arvingshierarki, som går fra mest generell (øverst) til mest spesifikk (nederst)
- En klasse kan også arve metoder fra / implementere ett eller flere interface

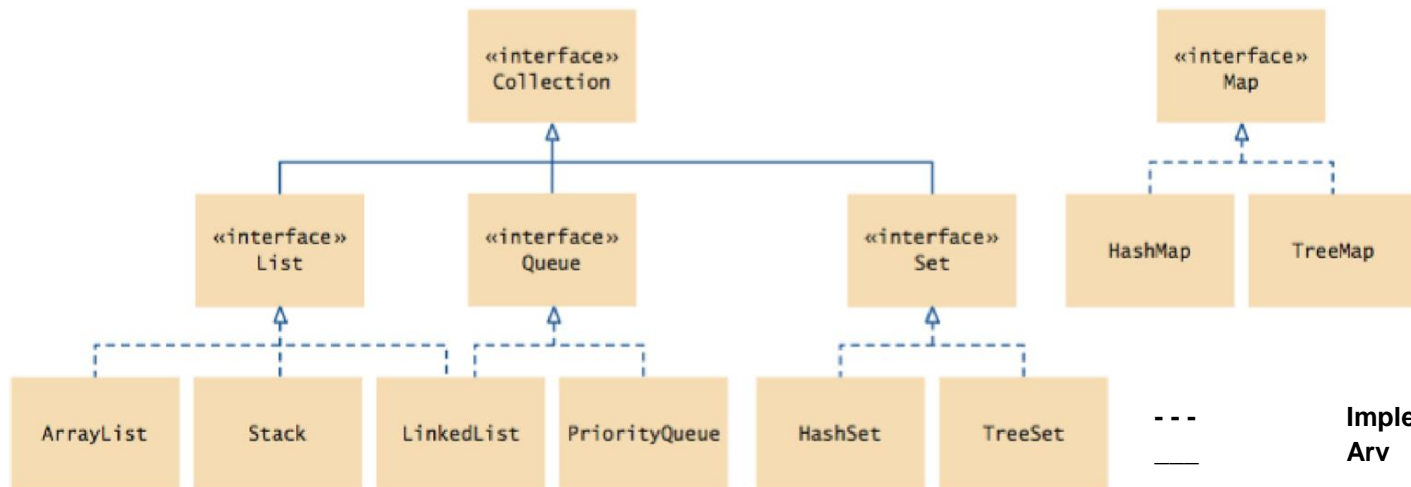
Polymorfisme

- *Det å velge en metode blant flere metoder med samme navn, på grunnlag av de faktiske typene til de implisitte parametrene [Horstmann]*
- Et objekt kan ta **flere mulige former**, et **Dog**-objekt kan ta form som et objekt av typen **Dog** men også av typen **Animal**
- interface muliggjør polymorfisme; dvs. mulighet til å behandle objekter med forskjellig oppførsel på en uniform måte (siden de har like metoder)

Collection-rammeverket

- Javas Collection-rammeverk er også et hierarki av interface-typer og -klasser
  - Lar deg implementere mange **forskjellige** måter å lagre, organisere og bearbeide grupper av objekter
- Interfacene og klassene ligger i følgende hierarki:

Øving 5

Interface (og litt funksjonell programmering)

Øving 5 - Interface

Øvingsmål

- Lære hva interface er og hvordan disse defineres
- Lære hvordan man implementerer et interface
- Kjenne til grunnleggende funksjonelle interface

Øvingskrav

- Kunne lage interfaces og implementere disse med andre klasser
- Kunne bruke interfacene **Comparable** og **Comparator**
- Kunne bruke interfacene **Iterable** og **Iterator**

Øving 5 - Interface

- **Del 1:** Vanlig oppgaveløsning, minst **to** oppgaver
  - For å få to poeng godkjent må du gjøre **fire** oppgaver hvor minst én må være markert som vanskelig
- **Del 2:** Finn feilene i **StringMergingIterator**-klassen ved å bruke debuggeren
- **Del 3:** Lag et **sekvensdiagram** for **StringMergingIterator**-klassen

Øving 5 - Interface

- En god del nye konsepter og tema:
  - Interfaces
  - **Iterator og Iterable** (fortsetter neste uke)
  - **Comparator og Comparable**
  - **Predicate** (gå gjennom neste uke)
  - Funksjonelle grensesnitt (gå gjennom neste uke)
  - Sekvensdiagram

- Vi deler gjennomgangen av teori og pensum til øvingene over to

Oppgaveløsning

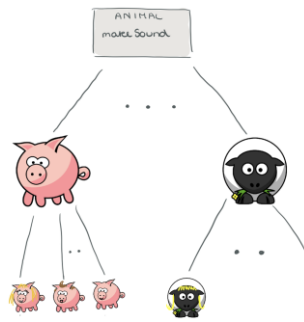
Vi lager en bondegård med dyr :)

Oppgave 1

Vi kommer til å ha forskjellige typer (klasser) dyr, og ønsker å ha et felles sett med metoder tilgjengelig for dyrene.

Lag et interface **Animal** som har tre metoder: *getName* og *getAge* som fungerer som getter-metoder, og *makeSound* som gir ut en tekststreng som representerer en dyrelyd

Oppgave 2

Vi har nå laget et interface som definerer strukturen til et dyr, men vi har ikke definert noen dyr ennå.

Lag to klasser som implementerer Animal-interfacet. Vi kommer til å lage Dog og Chicken ved gjennomgang, men du kan fint lage andre dyr hvis du ønsker det.

Oppgave 3

Vi har nå et lite sett med dyr, og kan begynne representasjonen av en gård.

Lag klassen *Farm* som tar vare på et sett med dyr. Klassen skal ha to metoder *addAnimal* og *getAnimals* som respektivt legger til en liste over alle dyrene på gården og returnerer denne listen.

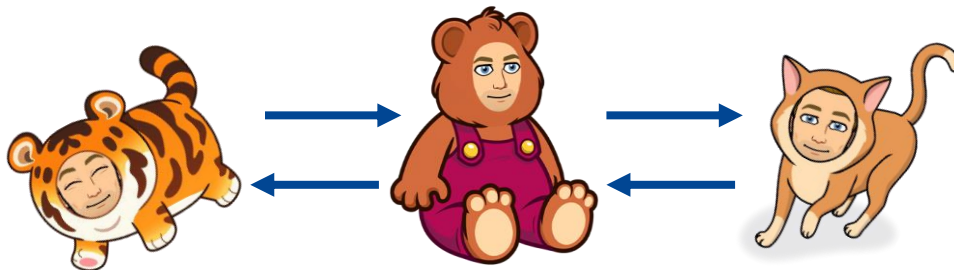

Comparable og Comparator

Innebygde interfaces for sammenligning i java

Comparable og Comparator

- Dette er to interface som brukes for å sammenligne objekter av samme type, spesielt i sammenheng med **sorteringsmetoder** i Java.
- Eksempel:
  - Vi ønsker å sortere **Animal**-objekter i en liste basert på alderen deres.

Comparable og Comparator

Vi ønsker å sortere flere **Animal**-objekter i en liste basert på alderen deres.

- Sortering kan vi gjøre ved å kalle den innebygde metoden **sort()**-på en liste.

Men, da må vi ta stilling til følgende:

- Hvordan vet Java hvilket attributt i **Animal** vi ønsker å sortere på? Skal vi sortere basert på navn, vekt, eller noe annet?

I stedet for å bare gjette helt vilt så spesifiserer vi det heller **eksplisitt**, enten ved å **instansiere** et **Comparator**-objekt eller ved å **implementere** **Comparable**-interfacet.

Klassedefinisjonen:

```
public class Animal {  
    private int age;  
    private double  
weight;  
    private String  
name;
```

main-metode:

```
List<Animal> animals;  
animals.sort();
```

Comparable og Comparator (2)

- **Comparator:**
  - Objekt som lar oss sjekke om **et objekt** av type **T** er **mindre, lik eller større** enn **et annet objekt** av type **T**
  - *I tillegg: et funksjonelt interface*
- **Comparable:**
  - Interface som lar oss spørre om **dette** objektet (**this**), av type **T**, er mindre, lik eller større enn **et annet objekt** av type **T**

Comparator-interfacet

Eksempel

Implementeres som et **eksternt** objekt som evaluerer objektene vi ønsker å sammenligne

```
public class AnimalComparator implements Comparator<Animal>{  
    @Override  
    public int compare(Animal o1, Animal o2) {  
        /* Metoden skal returnere et negativt tall hvis o1 <  
o1,  
        0 hvis o1 = o2 og et positivt tall hvis o1 > o2 */  
        return /* evalueringsfunksjon her */;  
    }  
}
```

```
AnimalComparator comparator = new AnimalComparator();  
Collections.sort(animals, comparator);
```

Comparable-interfacet

Eksempel

Et alternativ til **Comparator**. I stedet for å opprette et separat objekt så lar vi heller objektene som skal sammenlignes/sorteres implementere **Comparable**-interfacet

```
public class Dog implements Animal, Comparable<Animal>{  
    @Override  
    public int compareTo(Animal o) {  
        /* Metoden skal returnere et negativt tall hvis  
this < o,  
        0 hvis this = o og et positivt tall hvis this > o */  
        return /* evalueringsfunksjon her */;  
    }  
}
```

```
Collections.sort(dogs);
```

Merk at vi nå ikke trenger en
egen **Comparator** for å sortere
Dog-objekter

Oppgave 4

Vi har nå laget funksjonalitet for å representere en gård med dyr. Nå ønsker vi en funksjon å sortere dyrene på for at bonden skal kunne bestemme hvem han skal stelle først.

Lag en klasse `AnimalAgeComparator` som implementerer `Comparator`-interfacet. Denne skal sammenligne dyr basert på alderen deres.

instanceof

- Operatoren **instanceof** sjekker om et objekt(referanse) er en (under)type av en gitt type og returnerer true / false
- I begge eksemplene under vil vi få skrevet ut **true** fordi **dog** vil være en *instans* av både **Pet** og **Dog**

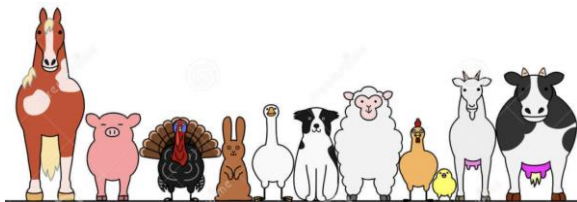
```
Pet dog = new Dog("Pluto");  
System.out.println(dog instanceof Pet);
```

```
Pet dog = new Dog("Pluto");  
System.out.println(dog instanceof Dog);
```

Oppgave 5

Bonden på gården ønsker å stille dyrene sine i en spesifikk rekkefølge. Vi skal derfor lage en funksjon å sortere dyrene basert på hvilken **type** de er.

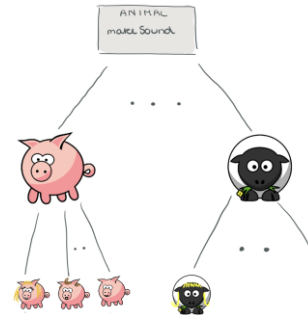
Lag en klasse `AnimalTypeComparator` som implementerer `Comparator`-interfacet. Dog-objekter skal stå først og Chicken-objekter skal plasseres bakerst.

Oppgave 6

Det kan være litt tungvint å måtte opprette et **Comparator**-objekt hver gang vi ønsker å sortere dyr, spesielt hvis vi ofte vil sammenligne på lik måte fra gang til gang. Vi kan i stedet definere en “standardsortering” for Animal-objekter vha. **Comparable**-grensesnittet.

La Animal-interfacet utvide Comparable-interfacet. Implementer nødvendige endringer i Dog- og Chicken-klassene. Vi kan basere oss på at standardsorteringen sorterer på alder.

Iterator og Iterable

Interfaces for iterasjon i java

Iterable

- Definerer at dette objektet er en type som kan *itereres over*, for eksempel med en **foreach**-løkke
- Vi vet allerede om en del ting som kan itereres over:
  - **Collection, List, Map**
- Ved å implementere **Iterable**-interfacet sier vi at klassen som implementerer det kan itereres over på samme måte som f.eks. **List**
- Når vi implementerer **Iterable**-interfacet må vi implementere følgende metode:

```
@Override
public Iterator<Dog> iterator() {
    return /* Et iterator-objekt for denne
typen*/;
}
```

Iterable-interfacet

Eksempel

- Vi har en klasse som inneholder en liste med hunder:

```
public class Kennel implements Iterable<Dog> {  
    List<Dog> dogs;  
    public Kennel(Dog[] dogList) {  
        this.dogs = new  
ArrayList<>(Arrays.asList(dogList));  
    }  
    @Override  
    public Iterator<Dog> iterator() {  
        return /* Et iterator-objekt for denne  
typen*/;  
    }  
}
```

- Kan da iterere over **Dog**-objekter i objekter av typen **Kennel** slik:

```
for(Dog dog : kennel) {  
    dog.bark();  
}
```

Typiske bruksscenarioer:

- **Comparator** og **Comparable**:
  - Du har en liste med *egendefinerte* objekter av en type og ønsker å kunne enkelt sortere disse i en liste.
- **Iterable**:
  - Du har en klasse som inneholder en liste av andre objekter og ønsker å iterere over disse
- **Iterator**:
  - Du ønsker å iterere over en liste eller lignende på en egendefinert måte, eller ønsker å fjerne elementer fra en liste *mens du itererer over den*
  - Se oppgavene **CardContainer**, **StringGrid** og **StringMergingIterator** i øving 6 for eksempler på dette

Lykke til med denne ukas øving!

Spørsmål og tilbakemeldinger kan sendes til
`matheabv@stud.ntnu.no`